

Vroegmoderne tijd

6 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door het sterker worden van het centrale gezag kregen vorsten meer greep op hun rijk en daardoor kregen ze meer mogelijkheden voor een zoektocht naar meer macht / rijkdom overzee (zodat ze investeerden in de overzeese expansie) 1
- Door de nieuwe wetenschappelijke belangstelling werd kennis (her)ontdekt, zoals geografische / cartografische kennis / navigatietechniek (die belangrijk was voor het succesvol beginnen aan overzeese expansie) 1

7 maximumscore 2

De juiste volgorde is:

3, 6, 4, 5, 1, 2

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder complete en foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores

8 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- De 'tirannie' waartegen de Opstand zich richt wordt toegeschreven aan de bloeddorstigheid / de hebzucht van Alva (en niet aan Filips II) 1
- In het pamflet wordt Alva ervan beschuldigd de rechtzinnige (protestantse) leer uit te roeien / wordt het rooms-katholieke geloof voorgesteld als afgoderij en gruwel (en wordt niet de nationale invalshoek gekozen) 1

Willem van Oranje

- wil de schijn vermijden dat het verzet zich tegen de legitieme heerser / de koning richt / dat hij de bestaande orde omverwerpt 1
- hoopt (door zijn opstand voor te stellen als een strijd tussen het protestantse en het rooms-katholieke geloof) op sympathie / op steun van de protestantse Duitse vorsten en edelen in de Opstand 1

Opmerking

Als in de beantwoording op de eerste deelvraag wordt ingegaan op de nationalistische invalshoek van de propaganda van Willem van Oranje in de Nederlanden, dan wordt daar 1 scorepunt aan toegekend.

Opmerking

Als in de beantwoording op de tweede deelvraag wordt aangegeven dat de nationale nadruk geen propagandistische waarde had voor de Duitse vorsten, wordt 1 scorepunt toegekend."

9 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- Het sturen van de Armada hield verband met het Engelse beleid in de Nederlanden, omdat Engeland de opstandige gewesten steunde / omdat door Engeland uit te schakelen / te straffen, de opstandige gewesten beter onder controle konden worden gebracht 1
- In het negentiende-eeuwse Engeland kwam de geschiedenis van de Armada volop in de belangstelling te staan door (een van de volgende): 2
 - de 'opkomst van het nationalisme', want de overwinning van de Engelse vloot op de Armada gaf reden tot nationale trots / kon worden gebruikt om het Engelse zelfbewustzijn aan te wakkeren.
 - het 'moderne imperialisme', omdat men op zoek was naar de oorsprong van de Britse hegemonie op zee / de oorsprong van de Britse koloniale macht.

Vraag	Antwoord	Scores
10	maximumscore 3 Een juist antwoord bevat de volgende elementen:	
	Carleton was een (politiek) tegenstander van Van Oldenbarnevelt (omdat Van Oldenbarnevelt tegenstander was van Maurits en voorstander was van een verbond met Frankrijk / tegen een verbond met Engeland was)	1
	wat de beschrijving van Carleton in negatief opzicht heeft gekleurd	1
	want hij beschrijft De Groot als aanhanger van Van Oldenbarnevelt als laf / als naïef / als iemand die onterechte beschuldigingen uit	1
11	maximumscore 3 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	Door 'de wereldwijde handelscontacten' zijn er in Europa vlinders uit Oost- en West-Indië te zien, die bij Merian een belangstelling aanwakkeren die past bij de wetenschappelijke revolutie	1
	Door 'de uitbouw van de Europese overheersing' is Merian in de gelegenheid om in Suriname haar onderzoek naar vlinders voort te zetten, wat past bij de wetenschappelijke revolutie	1
	De publicatie van het onderzoek van Merian over vlinders, die voortkomt uit de wetenschappelijke revolutie, vindt plaats in Amsterdam, wat bijdraagt aan 'de culturele bloei van de Nederlandse Republiek'	1
12	maximumscore 4 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	Het gaat om de radicale fase / de Jacobijnse fase / de Terreur	1
	het (door Robespierre) schenden van de grondwettelijke vrijheden (waarvoor de revolutie is gevoerd) / het uit de weg ruimen van tegenstanders	1
	Robespierres argument tegen die kritiek is dat het veiligstellen van de revolutie zwaarder weegt dan de rechten van individuele burgers / dat 'publieke vrijheid' belangrijker is dan 'individuele vrijheid'	1
	Met deze verdediging wil Robespierre de Terreur rechtvaardigen / draagvlak scheppen voor de maatregelen tijdens de Terreur	1
13	maximumscore 2 Kern van een juist antwoord is: Volgens Robespierre moet zijn regering de belangen van het individu onderschikt maken aan het welzijn van het hele volk / is terreur door de staat nodig om politieke idealen te realiseren, wat door Stalin en Hitler kan zijn opgevat als een legitimering van hun totalitaire staat / hun terreur.	